

O'TLOQI SOZ TUPROQLARIDA AMMIAKLI SELITRANING QO'LLANILISHI

Sotiboldiyeva Go'zalxon

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi, PhD

Bozorboyev Shohruxbek

Farg'ona Davlat universiteti Magistratura bo'limi

2- bosqich magistranti

Mamadaliyev Alijon

Farg'ona Davlat universiteti Magistratura

bo'limi 2- bosqich magistranti

Shermatova Qutbinisa

Farg'ona Davlat universiteti Magistratura

bo'limi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: O'tloqi so'z tuproqlari, o'zining tabiiy xususiyatlari va agroekologik sharoitlari bilan o'simliklar uchun muhim resurs hisoblanadi. Ushbu tuproqlar, odatda, qishloq xo'jaligida o'simliklarni yetishtirishda keng qo'llaniladi. O'tloqi so'z tuproqlarining unumdorligini oshirish va o'simliklarning o'sish jarayonini yaxshilash uchun turli xil mineral o'g'itlar, jumladan ammiakli selitra qo'llaniladi. Ushbu maqolada ammiakli selitranning o'tloqi so'z tuproqlarida qo'llanilishi, uning afzalliklari va ta'siri o'rganiladi.

Kalit so'zlar: o'tloqi so'z tuproqlar, ammiakli selitra, fizik-kimyoviy xususiyatlar, o'simliklar, azot, tuproq, oziq moddalar.

Аннотация: Луговая почва с ее природными характеристиками и агроэкологическими условиями является важным ресурсом для растений. Эти почвы обычно широко используются в сельском хозяйстве. Для повышения плодородия пастбищных почв и улучшения роста растений применяют различные минеральные удобрения, в том числе аммиачную селитру. В этой статье рассматривается использование аммиачной селитры в пастбищных почвах, ее преимущества и эффекты.

Ключевые слова: луговые почвы, аммиачная селитра, физико-химические свойства, растения, азот, почва, питательные вещества.

Abstract: Grassland soil, with its natural characteristics and agroecological conditions, is an important resource for plants. These soils are usually widely used in agriculture. Various mineral fertilizers, including ammonium nitrate, are used to increase the fertility of grassland soils and improve plant growth. This article examines the use of ammonium nitrate in grassland soils, its benefits and effects.

Key words: *grassland soils, ammonium nitrate, physico-chemical properties, plants, nitrogen, soil, nutrients.*

O'tloqi so'z tuproqlari, asosan, o'simliklar uchun qulay sharoitlarni ta'minlovchi tuproqlardir. Ularning tarkibi va fizik-kimyoviy xususiyatlari o'simliklarning o'sishini va rivojlanishini ta'minlaydi. O'tloqi so'z tuproqlari odatda qumli yoki loyqa bo'lib, yaxshi havo va namlik o'tkazuvchanligiga ega. Bu tuproqlarda o'simliklar tez o'sadi va rivojlanadi, ammo ularning unumdorligini oshirish uchun qo'shimcha o'g'itlash zarur. Ammiakli selitra — bu azotli o'g'it bo'lib, o'simliklarning o'sish jarayonida muhim rol o'ynaydi. Uning asosiy tarkibiy qismida azot mavjud bo'lib, bu element o'simliklarning o'sishi, rivojlanishi va hosildorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ammiakli selitra, o'simliklar tomonidan tezda qabul qilinishi va foydalanilishi mumkin bo'lgan shaklda taqdim etiladi, bu esa uning samaradorligini oshiradi. Ammiakli selitranning o'tloqi so'z tuproqlarida qo'llanilishi bir qator afzalliklarga ega. O'g'itning asosiy vazifasi o'simliklarga zarur bo'lgan azotni ta'minlashdir. Ammiakli selitra tuproqdagi azot miqdorini oshirish orqali o'simliklarning o'sishini va rivojlanishini tezlashtiradi. Bu o'g'itning qo'llanilishi natijasida o'simliklarning barglari, mevalari va ildizlari yanada kuchli va sog'lom bo'ladi. Ammiakli selitranning o'tloqi so'z tuproqlarida qo'llanilishi o'simliklarning o'sish jarayonini tezlashtiradi. Azot, o'simliklar uchun muhim element bo'lib, ularning protein sintezida, fotosintez jarayonida va umumiy rivojlanishda ishtirok etadi. Ammiakli selitra qo'llanilganda, o'simliklar tezroq o'sadi, barglarining rangi yanada to'q yashil bo'ladi va hosildorlik oshadi.

Ammiakli selitra, shuningdek, tuproq unumdorligini oshirishda ham muhim rol o'ynaydi. O'g'it tuproqda azotning mavjudligini oshirib, tuproqning biologik faoliyatini yaxshilaydi. Tuproqda azotning ko'payishi, mikroorganizmlar faoliyatini rag'batlantiradi va tuproqning unumdorligini oshiradi. Bu jarayon tuproqning ozuqa moddalarini saqlash qobiliyatini yaxshilaydi va o'simliklarning ozuqa moddalari bilan ta'minlanishini yaxshilaydi. Ammiakli selitranning o'tloqi so'z tuproqlarida qo'llanilishi bir qator ijobiy ta'sirlar keltirib chiqaradi. O'g'itning samaradorligi o'simliklarning o'sishiga, rivojlanishiga va hosildorligiga bevosita ta'sir qiladi. Ushbu ta'sirlar quyidagi jihatlarni o'z ichiga oladi. Ammiakli selitra o'simliklarning sog'lom rivojlanishini ta'minlaydi. O'g'itning ta'siri natijasida o'simliklar kuchli barglar, mevalar va ildizlar hosil qiladi. Bu, o'z navbatida, o'simliklarning kasalliklarga qarshi kurashish qobiliyatini oshiradi va ularni stress holatlariga bardosh bera olishiga yordam beradi.

Ammiakli selitranning asosiy afzalliklaridan biri hosildorlikni oshirishdir. O'g'itning qo'llanilishi natijasida o'simliklar ko'proq meva va hosil beradi. Bu, qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilari uchun muhim ahamiyatga ega, chunki hosildorlikning oshishi

ularning iqtisodiy samaradorligini yaxshilaydi. Ammiakli selitranning o'tloqi so'z tuproqlarida samarali qo'llanilishi uchun bir qator tavsiyalar mavjud.

Ammiakli selitranning qo'llanilishi uchun eng yaxshi vaqt — o'simliklar o'sish jarayonining boshlanishi. O'g'itni tuproqqa kiritishdan oldin, tuproqning holatini va o'simliklarning ehtiyojlarini hisobga olish zarur. O'g'itni bir necha marta, kichik miqdorlarda qo'llash, o'simliklar uchun yanada samarali bo'ladi. Ammiakli selitranning miqdori o'simliklarning turiga, tuproqning holatiga va iqlim sharoitlariga qarab belgilanadi. O'g'itning ortiqcha miqdorda qo'llanilishi o'simliklar uchun zararli bo'lishi mumkin, shuning uchun ehtiyotkorlik bilan foydalanish zarur.

Xulosa:

Ammiakli selitranning o'tloqi so'z tuproqlarida qo'llanilishi o'simliklarning o'sishini va rivojlanishini yaxshilaydi, tuproq unumdorligini oshiradi va hosildorlikni oshiradi. Ushbu o'g'itning samarali qo'llanilishi uchun to'g'ri vaqt va miqdorni belgilash muhimdir. Ammiakli selitra, qishloq xo'jaligida o'simliklarni yetishtirish jarayonida muhim resurs bo'lib, uning to'g'ri qo'llanilishi natijasida o'simliklarning sog'lom rivojlanishi va yuqori hosildorlikka erishish mumkin. O'tloqi so'z tuproqlarida ammiakli selitranning qo'llanilishi, qishloq xo'jaligi sohasida innovatsion yondashuvlarning bir qismi sifatida muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.Abduvoxid o'g'li, B. S. (2023). G'OZA VA BOSHQA O'SIMLIKLARLARGA KIMYOVIY MODDALAR QO'LLASHNING EKOLOGIK MUAMMOLARI.

2.Abduvoxid o'g'li, B. S. Abaraliyeva Sarvinoz Farxodjon qizi. CHUCHUK SUV LOYQASIDAN NOAN'ANAVIY O'GIT TAYYORLASH VA UNI QO'LLASH USULLARI.

3.Abduvoxid o'g'li, B. S. (2020). ВЛИЯНИЕ АНТРОПОГЕННОГО ФАКТОРА НА ФОРМИРОВАНИЕ СОВРЕМЕННОГО РАСТИТЕЛЬНОГО ПОКРОВА.". Экономика и социум, 4, 71.

COMPOSITION AND MOVEMENT OF WATER IN SOIL

4.A Khusnida, B Shohrukhbek, K Pakhlovonjon... - ... of International Conference on Educational Discoveries ..., 2024

5.Perforatum, L. Certain Flavonoids in the Plant Hypericum Perforatum L. and Their Effects on Human Health.

6.Xaydarov, J., Mamadaliyev, M., Abdullayeva, G., & Bozorboyev, S. (2021, July). DIVERSITY OF THE FLORA OF UZBEKISTAN AND THEIR RATIONAL USE. In Конференции.

7.No'Monjonov Muhiddin Gulomjon, O. G., O'G'Li, P. A. T., & O'G'Li, B. S. A. (2020). Oddiy bo'ymodaron o'simligining morfo-fiziologik tavsifi va shifobaxsh xususiyatlari. Science and Education, 1(4), 26-29.

8.Numonjonov, M. G., Parpiyev, A. T., Numonjonova, M. G., & Bozorboyev, S. A. (2021). Civandon (achillea millefoliuml.) o 'simligidagi vitaminlar va ularning inson salomatligidagi ahamiyati. ACADEMICIA: Xalqaro multidisipliner tadqiqot jurnali, 11(6), 912-917.

9.Numonjonov, M. G., Parpiyev, A. T., Numonjonova, M. G., & Bozorboyev, S. A. (2021). Vitamines in the yarrow (achillea millefoliuml.) plant and their importance in human health. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(6), 912-917.

10.Numonjonov M.G., Parpiyev A.T., Bozorboyev Sh.A., Vakhobova Sh.A. Alkaloids in some medicinal plants (CAPPARIS L, HYPERICUM L, ACHILLEA L,) their structure and significance. SCIENCE AND EDUCATION scientific journal ISSN 2181-0842 volume 1, ISSUE 4. July 2020

11.X Mavlonjon, B Shohruxbek, Q Paxlovonjon - Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 2023

12.B Shohruxbek - 2023

13.Bozorboyev, S., & Hamzaliyeva, M. (2022). TECHNOLOGY OF GROWING, HARVESTING AND STORAGE OF LEMON PLANTS. Евразийский журнал академических исследований, 2(9), 35-37.